

**Ruzvelt
Bu Harbi
Kazanmağa
Mecburdur!**

Zira harbi kaybederse
mahvolacak olan
Demokrasi değil
Amerikadır

Amerika bu harbe girecektir.
Zira, girmedik takdirde mahvo-
lacaktır. Çünkü bu harp, Ame-
rikanın harbidir.

Bu fikri, bir yıl önce, Alman-
yanın Hollanda ve Belçikayı
tehdit etmeğe başladığı günler-
de, «İstiklâl» adlı gazetesinin ilk
sayfasında, yirmi santim uzun-
luğunda kalın, kara afiş harfle-
ri ile nesrettığım gibi dört yıl
önce de Fransada ilk Leon Blum
kabinesi iktidar mevkiine geldi-
ği gün «Haber» gazetesinin si-
yasî sütununda aynen şöyle de-
miştin:

«Umumi harp, Avrupa siya-
seti ile Amerikanın ilgilenmey-
şi yüzünden kopabilmisti. Har-
su nizamı ise Amerikanın A-
rupa siyaseti ile yakından il-
lenmesi esasına dayanmış
Kendi eseri olan Milletler C-
miyetinden çekilişi ile Ameri-
Umumi Harbin bütün netice-
rini temellerinden sarsmış-
Bu politika devamı, yeni
mokrasi için çok müthiş in-
damlar vadeden bir harbi doğ-
racaktır. Amerikanın bir an-
vel Avrupa işlerinde kendi ka-
vetini hissettirmesi lâzımdır.
Aksi takdirde doğacak harbi
şarmak kendi omuzlarına dü-
cektir. Zira bu harp yalnız
mokrat Avrupayı değil iktis-
ve siyasi bütün münaseceleri
bizzat demokrat Amerikayı il-
dit etmektedir.

Hiç şüphe yok, Ruzvelt
hakikati idrak etmiş olanla
başında gelmektedir. Harp
başlamaz aldıkları cephe ile
hemen her gün ortaya attığı
kirlere, Atlantik'i geçen
Amerikan yardımı ile kend-
ve memleketini tehdit etme-
olan hadireyi ortadan kal-
mağa ne şiddetli bir karar
miş olduğunu isbat etmiştir
etmektedir.

Geçen harpte de bu iş bi-
olmuştu. Amerika evvelâ
dumlara başlamış ve sonra
günâ Avrupalılar, Persing
bir Generalın Amerika kuv-
leri başında garbi Avrupa
larına çıktığını görmüşler
Amerika istiklâlinin me-
kahramanı Fransız Lafay-
mezarı başında hazır ol va-
duğu ve Arjantini alâkadar e-
tini alıp şöyle bağırdığını
muşlardı:

— Lafayet! Biz geldik!
Eğer Amerika vazifesini
kikaten müdrik ise ve hakik
Avrupaya yardım etmek
yorsa bugünkü muztarip A-
panın beklediği yardım işte
le bir yardımdır.
Avrupa yeni bir Persing
liyor.

NİZAMEDDİN NA

**Halifaks
diyor ki...**

Biz biliyorduk ki Hitler,
kanlardan yaptığı ithal
muntazam gelişini inkıtaa
ratmamak için Balkanlarda
pısmadan içtinap etmek isti-
du. Bu ithalat Hitler için
kalâde ehemmiyeti haizdi. I-
manın bazı tedbirlerle tevs-
den içtinap etmesi, onu o
birlere tevessüle mecbur et-
 için umumiyetle kâfi bir se-
teşkil eder. Almanyaya, bili-
ün pahalı ödetilmiştir.

**Amerika
Harbe
Girecek..****Fakat ne zaman?**

Ruzvelt'in vaziyeti
izah etmesi
bekleniyor

Vereceği kararlar günün en mü-
him hâdisesini teşkil edecek
olan Roosevelt

VaŞington 26 (A. A.) —
Vaşingtondaki müşahitlerin fik-
rine göre, Bahriye Nazırı Al-
bay Knoks tarafından yapılan
beyanatta «Amerikan malları-
nın Atlantikte batırılmasına
Amerikanın müsaade edemeye-
ceğinin» söylenmiş olması A-
merikanın Atlantikte işleyecek
vapur kafilelerini Amerikan
harp gemileri tarafından hima-
ye ettireceğini sarahaten gös-
termektedir. Albay Knoksun
nutku, Ruzveltinkiler istisna e-
dilirse Amerikan kabinesi âza-
ları tarafından şimdiye kadar
söylenmiş olan nutukların en
(Devamı üçüncü sayfada)

**Arjantin
ve
Meksika**

Buenos - Aires 26 (A. A.) —
Arjantin Cümhurbaşkânının mu-
vakkate nyapmakta olan B. Cas-
tillo dün kabineyi riyaseti al-
tında müstacel bir içtimaa da-
leri başında garbi Avrupa
ket etmiştir. B. Castillo iki sa-
atten fazla süren toplantıdan
sonra gazetecilere yaptığı beya-
natta, Avrupa harbinin doğur-
duğu ve Arjantini alâkadar e-
tini alıp şöyle bağırdığını
(Devamı üçüncü sayfada)

Bugün ikinci sayfamızda :
**Büyük şair Bâki ve bâkî
kalabileceğini
sanmış bir fânî...**

Büyük şair Bâki'nin mezarı ve yanına
sokulan fânî...

**Bir Facia
Bulgarlar
Girdikleri
yerleri yağma
ediyorlar**

Trakya ve Make-
donyanın kasaba
ve köyleri şu anda
vahşiyane bir
surette talan
edilmektedir

Hanya: 26 (A. A.) — Yu-
nan matbuat bürosu bildir-
yor:

Almanların istilâ ettikleri
vilâyetlerle Almanların Bul-
garlara açtıkları vilâyetler-
cerayan eden elim hâdiseleri
ait haberler akın etmeğe baş-
lamıştır. Halka ait eşya yağ-
ma edilmekte ve buna benzer
hareketler yapılmaktadır.

**Makineye
verilirken
Hitler
Maribor'da..**

Maribor «Yugoslavya»: 26 (A.
A.) — B. Hitler bugün ansızın
Maribor'a gelmiştir.

Mareşal Mustafa
Kemal'in harp yaveri..

**Saylav Salih
Bozok öldü**

Cenazesi, bugün
hazin bir ihtifâl ile
Haydarpaşadan
Ankaraya
uğurlandı

Mareşal Mustafa Kemal'in
yaveri saylav Salih Bozok dün
sabah Suadiyede vapur iskele-
si civarındaki evinde vefat et-
miştir. Salih Bozok son günler
de anjın dö puatrin hastalığı
na tutulmuştu. yapılan bütün
ihtimamlı tedaviler boşa git-
miş ve bu sabah Allahın rahe-
metine kavuşmuştur.

Cenazesi bu sabah saat 2.25
trenile Ankaraya gönderilmiş-
tir. İstasyonda bir çok zeval
kendisine son râsimeyi ifa et-
mişlerdir.
(Devamı dördüncü sayfada)

Mihver devletleri Amerikaya yaptıkları sevkıyat için bu yolu
kullanıyorlardı. Almanyanın Cebelüttrık'a yaklaştığından ar-
tık bu yoldan istifade edilemeyeceği anlaşıyor.

**İngilizler Ce-
bellüttarık'ı
müdafaa
edebilecek-
ler mi?**

İspanya, Alman
motörlü fırkalarının
serbestçe geçmesine
müsaade edecek mi?

Hes, madritteki
teşebbüslerinde
muvaffak
olabilecek mi?

Cebellüttarık: 26 (A. A.) — B.
Hitler'in muavini B. Hess'in
Madrیده gelerek Alman motör-
lî fırkalarının serbestçe geçme-
si için İspanyadan talepte bu-
lunduğu hakkındaki şayialar bir
çok tahminlere yol açmışsa da
denizden ve karadan bir hücu-
mu karşılamaya hazır bulunan
Cebellüttarık: askeri makamları-
mı endişeye sevk etmemiştir. Bir
çok siviller şimdiden Cebellüt-
tarık'ı terketmişlerdir. Tehlike
daha ziyade yaklaşırsa askeri
makamlar başlıca hizmetler er-
babı müstesna bütün halk ta-
hliye edeceklerdir.

Kısaca
Eğer Zafer bu ise...

Yunanistanın eğerlerini söktü-
ğini iddia eden Mussolini

Nüfusu, karşındakinin sekiz
misli kalabalık olan bir impara-
torluk, soğuk bir kış sabahı kü-
çük bir millete aarp ilân etti. İm-
paratorluklar (!) zapteden bil-
mem kaç milyonluk bir ordu, bü-
tün hazırlıklarını bitirdikten ve
karşındakî küçük milletin biraz
olsun toparlanmasına fırsat ver-
meden hücumu geçti. Küçük mil-
letin bu müthiş (!) müstevli kar-
şısında kaç saat, kaç dakika mu-
kavemet gösterebileceği hesapla-
mıyordu.
(Devamı üçüncü sayfada)

**Cumhur
Reisimizin
yüksek takdiri**

Ankara: 26 (A. A.) — Milli
Şef İsmet İnönü, Çocuk haftası
münasebetile Esirgeme kurumu
başkanı Dr. Fuad Umaya aşağı-
daki telgraftı göndermişlerdir:

«Çocuk haftası münasebetile
Kurumun izhar ettiği necib
duygulara teşekküllerimi ve ve-
rimli çalışmalarından dolayı
takdirlerimi bildiririm.»

Ankara: 26 (A. A.) — Bugün
aldığımız telgraflar, Milli Şef
İsmet İnönü'nün imzaları ile he-
diye ettikleri fotoğrafların Tos-
ya, Sungurlu, Boğazköy, İsparta,
Giresun ve Sorgun C. H. Parti-
si vilâyet ve kaza merkezleri-
le Halkevleri ve odaları şeref
mekhilerine merasimle talik e-
dildiği bildirilmekte ve bu ve-
sile ile halkımızın Milli Şefe
karşı sarsılmaz bağlılık ve sevgi
duygularının bir daha iten te-
zahürat ile izhar edildiği kay-
dolunmaktadır.

**Maltaya
yapılan son
taarruz...**

Malta: 26 (A. A.) — Dün öğ-
leden sonra neşredilen resmi
tebliğ:

Persembe günü öğleden sonra
düşman tazyakeleri Maltaya
yaklaşmışlardır da hücumu geç-
memişlerdir. Fakat aynı günün
akşamı kuvvetli bir düşman ha-
va filosu Maltaya hücum etmiş-
tir. Tazyakeler hedefleri tenvir
ışınlarıyla aydınlatıldıktan son-
ra bombalarını atmışlardır. Bir
çok yerlerde şahıslara ait bina-
lar hasara uğramıştır. Fakat in-
sanca zayıyat yoktur.

**Birkaç
Bir "Devletlerarası,
Hukuku**

En basit tarifle hukuk, hak
mevzuu olan «şey» in, — ica-
bında istihsal edilebilmek üze-
re — maddî bir kuvvete, cem-
yet tarafından konulan bir mü-
eyyideye dayanmasıdır.

Sosyoloji tarihi bize gösteri-
yor ki, bunsuz bir «hukuk» un
doğması, hattâ tasavvuru bile
mümkün değildir. Bunun ma-
verasında hak değil, cebir var-
dır.

Ferdi hukuk sahasında bu
netice, devletin üstün iradesin-
den doğan bir zarurettir; dev-
let müessesesi gelişebildiği nis-
bette ferdin hakları da teminat
altına alınmıştır.
İmdi bu iradeyi (Devlet İra-
desini) aşan sahalarda bir
«hak mevzuu» aramağa imkân

Asker gözü ile...**Süveyş Kanalı Cebelüttarık
Ve Çanakkale**

Limni adasının Almanlar tarafından işgal
edilmesi münasebetile...

Yazan: Sabık Bükreş
Ateşemiliterimiz

YUNANISTANDA:

Her iki tarafın son tebliğlerine
göre vaziyet şudur:

Teslim olan Epir ordusunun
mevcuduna dair kat'i hiç bir ma-
lûmat yoktur. Alman - İtalyan
kaynaklarının bu husustaki ver-
dikleri haberleri ihtiyatla karşı-
lamak icap eder. Muharebeye ge-
lince, Alman küt'aları Termopol
geçidine taarruz etmiş ve bir ku-
şatma hareketi ile bu tarihi ge-
çidi elde etmeğe muvaffak olmuş-
tur.

Termopol geçidi — Livadya
hattında bulunan İngiliz ve müte-
baki Yunan kuvvetleri intizam.

Limni'nin mevkiini gösterir
harita

dahilinde geri çekilmişlerdir. Al-
man ileri hareketi ağır inkışaf e-
diyor, buna sebep arazi ve yo-
(Devamı üçüncü sayfada)

Groenland...

Amerikanın yanı
başındaki bu ada
mihver kuvvetleri
tarafından işgal mi
edildi?

Vaşington 26 (A. A.) — B.
Roosevelt gazeteciler toplantı-
sında yaptığı beyanatta Birleşik
Amerikanın bugün ticaret gemi
kafilelerine himaye vermediği
düşünmediğini söylemiştir. B.
Roosevelt kafileler hakkındaki
noktai nazarını izah edecek tef-
sirlerde bulunmaktan imtina et-
miş fakat bir buçuk senedenberi
bitarafılığı korumağa memur
devriye gemilerinin Atlantik
sahillerinden 1000 mil mesafe-
ve kadar hareketlerde bulundu-
ğunu söylemiştir.
(Devamı üçüncü sayfada)

**İzmir'in bu seneki
İhracatı:
1,604.390 lira**

İzmir: 26 (A. A.) — Şehrimiz
ticaret odası tarafından hazırla-
nan bir istatistiğe göre İzmir
limanı haric, Ege muntakasının
muhtelif iskelelerinden dış
memleketlere 1940 senesi zar-
fında 1.604.390 lira kıymetinde
29.712 ton muhtelif mahsul ve
475.065 lira değerinde 33.076 bağ

**Dessie
muharebesi**

200 İtalyan öldü
860 esir alındı.

Londra: 26 (A. A.) — Reuter
ajansının Habeşistandaki Cenu-
bi Afrika kuvvetleri nezdinde
bulunan muhabirinin bildirdiği-
ne göre, Dessie muharebesinde
200 İtalyan ölmüştür. Takriben
560 Afrikalı da esir edilmiştir.
Diğer 300 esirin de gelmek ü-
zere olduğu zannediliyor.

**İtalyanlarla
Japonların arası
açılıyor mu?**

Şanghai: 26 (A. A.) — Japo-
maaklarının Şanghai'da bulu-
nan Tomislav Yugoslav şilebi-
nin bir İtalyan bahriye silâhevi-
daz müfrezesi tarafından müsa-
dere edilmiş olmasını İtalyan
deniz makamları nezdinde pro-
testo ettiği resmen bildirilmek-
tedir.

En Son Havâdis

Sizin gazetenizdir:
Onu alınız ve onu
okumakta devam
ediniz!

Satırda...

Sizin gazetenizdir:
Onu alınız ve onu
okumakta devam
ediniz!

hususundaki fizik muayyeni
yete uyacağı şüphesizdir.

Geçen harp sonunda Wilson
sofu bir Amerikalı zihniyetile
Hristiyanlık ideolojisinden
müfrez bazı parçaları hukuku
nakletmeğe kalkışarak dış po-
litika sahasında kötü bir telif
çiliğe düştüğü gündünberidi-
ki, beşeriyet böyle bir çıkma-
zın içine yuvarlanmış bulun-
yor. Bu çıkamaz, bir türlü mer-
ijet haysiyetine ulaşamıyav
muahedelerin cılız ve devam-
sız tesirleri haric, Bir Devletle
Arası hukuku hayaline daya-
nan kof bir milletler cemiyet
tasavvurudur.

Cenevre münevvinin to-
sirini şimdi anlıyoruz.

Hâmid Refik

var mıdır? Birbirinden üstün
iradelerin birbirleriyle çarpış-
tıkları bir zemin üzerinde son-
söz, elbette daima kuvvetin o-
lacaktır.

Ve kuvvet, kaba, ham, ha-
şin kuvvet, tek merkezden in-
tişar eden bir sistem değil,
muhtelif merkezlerden kopup
gelen bir dalga halinde bulun-
dukça, mutlak bir anarşinin
hüküm süreceği, kuvvetli dal-
ganın daha zayıfını altıtmek

En Son Havadis'in Edebi Tefrikası - 4

Müellifi : Nizamettin Nazif

Her tarafında kan dökülen ve her kasabasında bombalar patlayan bu diyâr..

Takibe çıkan kıtanın zabıta kime ne sorsa alacağı cevap evelden malımdı. Bulgarlarla Pomaklar:

— Neznam!

Diyorlardı. Türk köylerinin muhtarları ve ihtiyarları ise bu tek kelimeyi ancak Türkçeye tercüme edebiliyorlardı:

— Bilmiyoruz.

Eh, her önüne gelenden: «Bilmiyorum, bilmiyorum!» cevabını ala ala Rumeli jandarmaları da hiç bir şeyi bilememiye başlamışlardı. Vaziyet günden güne kötüleşiyordu. Bir sene evvel müthiş bir bozguna uğrayan ceteler altı aylık bir sükunetten sonra tekrar ortaltı üstü etmeğe başlamışlardı. Altı aylık bir istirahat eski kuvvetlerini elde etmek için onlara کافی gelmişti.

Buna mukabil hükümet cephesine nüzul isabet etmişti. İdareci maslahatçı «Babâli» nin Rumelide tatbika çalıştığı yeni sistem imparatorluğun idare mekanizmasını afyon yutmuşa döndürmüştü. Ordu sefaretlerin siyasi firıldaklarla atıl bir hale sokulmuş inzibat işleri yalnız jandarmaya kuvvetine tevdi edilmişti.

Jandarma kuvveti ise geceli gündüzlü çalışıyor, fakat hiç bir müspet netice elde edilemiyordu. Makedonya komitesi alabildiğine «Terör» yapıyordu.

Köyler, şehirler, kasabalar deşer içindeydi. Ölümler tehdidi altında çiftliklerine gidemiyen büyük arazi sahipleri, tarlalarını süremiyen köylüler, mallarını yok pahasına satmaya mecbur oluyorlardı.

Zabitler, haftalarca aç ve uyku, suz, dağlarda bayırlarda dolayarak, gırtlak gırtlaga harbederek, yakahaybiddikleri komitacıların üç beş gün sonra serbest bırakıldıklarını, ellerini kollarını sallayarak şehirlerde, kasabalarda dolastıklarını gördükleri zaman ne yapacaklarını bilemiyorlardı.

Mutasarrıf paşaya gidip şikâyet ediyorlardı; müdehumunun, ceza reisinin karşısına geçip saatlerce dil döktüyorlar, bırakılan adamların çok tehlikeli olduklarını anlatmaya çalışıyorlardı. Fakat aldıkları cevap hemen daima şu oluyordu:

— Delil yok.. Çürüm isbat edilemiyor. Bu şerait içinde nasıl mahkûm edebiliriz?

Delil, delil, delil.. Acaba bu delil nasıl bir anka kuşuydu! Adli yetkiler bu çürümelerin daha nasıl ispat edilmesini istiyorlar ve bekliyorlardı. Zabitler ne yapacaklarını bilemiyorlardı.

Nihayet yüzbaşı Nedim ile müfettiş Fehim'in canları boğazları, na gelmiş, ve bir gün başbaşa dertleşip şu kısa kararı vermişlerdi:

«Yakaladıklarını ancak adam akıllı söyledikten sonra; adliye teslim edeceklerdi. Herif söylemezse, bildiklerini söyleyip, cürümlerini ettirmek için ne lazım gelirse yapacaklardı. Hatta icap ederse işkence bile..»

Bir hafta evvel, Kanala bölüğü, ne mensup işi süvari jandarma iki azılı kaçakçıyı Sarı Şabana gö-

Büyük Türk Gecesi

Büyük Türk gecesi, bu akşam Taksim Belediye gazinosunda yapılacak. Salon saat 20 de açılacak ve program ise saat 21 de başlanacaktır.

türülürken «Bereketli ovası» denilen yerde bir pusuya düşürmüşler ve öldürülmüşlerdi.

Pusuyu tertip edenlerin evvelâ mahkûmların arkadaşları, öldükleri zannedilmişti. Çünkü kaçakçılar kaçırılmışlardı. Fakat bir gün sonra vaziyet değişmişti. Müfettiş, Fehim Drama bölüğü muntakası dahilinde taharriyat yaparken, iki kaçakçının cesetlerini sapa bi ryerde hendek içinde buluvermişti.

Hem «bu cinayet o kadar vahşi» diye işlenmişti ki böyle manzaralara alışkın olmasına rağmen zabıt, bir ikinci defa görme, mek için başını çevirmeye mecbur kalmıştı. Aynı gün, ikinci üzeri «Doksat» da daha kanlı bir vak'a olmuştu. Bir çete karakola bomba savurmuş, içindeki jandar maları silâha davranmadan yere serilmişlerdi. Bakınız bu vak'a nasıl bir tesadüfle öğrenilebilmişti.

(Devam edecek)

Kısaca...

İslatmalı

Bilmem hiç rastladınız mı? Be-yoğlunda, İstiklâl caddesinden geçen, birden başınıza bir iki damla su damlar. Başınızı kaldırırsanız, Koskoca bir apartmanın pis sular akıyor. Eğer bunu görünce hemen oradan çekilmezseniz, suratına gene bir iki damla pis su çarpar.

Bu, bir kaç defa başıma geldi. Gerçi apartmanın çıkmasından sular aktığı, kaldırımın ıslaklığının anlaşılacağı da, insan dalgalı olduğu zaman görmeden bu pis su damlalarının altından geçiyor. Çünkü İstiklâl caddesi gibi kала, balık ve büyük bir yoldan geçerken, kimse, büyük apartmanlardan başına su damlayacağını evvelce düşünmez. Başka semtte bunlar olağan şeyler olduğu için insan biraz ihtiyatlı davranır. Fakat Beyoğlunda, İstiklâl caddesinde bu olmamalıdır.

Apartment sahiplerinin pis sularla yoldan geleni geçeni ıslatmasına meydan vermemeli. Bilmem belediye bunlardan ceza alıyor mu? Bana kalırsa, böyle herkesin ıslanmasına sebebiyet verenleri, idamaklılı bir «İslatmalı» ki, bir daha buna meydan vermesinler!

Ansızın Baba Todori adı altında rahip olan ve evvelce Yunanistanın en obur adamı iken şimdi sırf zeytin, ekmek ve su ile geçinen kardeşlerinden birini görmek üzere Ayayani Manastırına gitmekte olduğunu anlattı.

Alkibiadi Pariste servet yapıtıktan sonra Parise dönüyordu. Serbest fakat saf, derras fakat bön, korkak fakat her şey yapmaya hazır bir adamdı. Tembel, nereden nereden orada görünüyordu ve hastalık haline gelmiş bir faaliyet içinde bulunduğu itibarı uyandırıyor. İcap ettiği zaman susmasını bilmeden çok konuştuğunu dostları iddia ederlerdi, fakat o hakikatte, kendisinden çekinmedikleri için her konuşulana kula verirdi.

Kendisinin ummazlığının bütün mesameti açık olarak. Borsa mahallesine esen fırtınalı ve mütehavil rüzgârın keyfine göre dalgalanmaya bırakması kâfi gelmişti. Bu suretle ki Atınanın Stad sokagında mühim bir evler grubunun, bir yatin ve daha bir çok şeylerin sahibi olmuştu. niyaCh?%

Tarihten bir yaprak

On Beşinci Asırdaki İtalyan Yarımadası....

İbrahim Hakkı Konyalı

Arnavutluğu zapt eden Fatih, şimdi Adriyatik'in öte kıyısı hakkında projeler hazırlıyordu

14 Devlet yıkan ve 200 şehir fetheden İkinci Mehmet için bu iş bile değildi...

- 4 -

ettikten sonra Avlonya'ya döndü (2).

Fatih İkinci Mehmet Türk azminin, Türkün çelik iradesinin bir timsali idi. Keskin kılıcı ve kılıcı kadar kılı kırk yaran zekâsı ona şarki Roma imparatorluğunun bütün topraklarına el koyma hakkını veriyordu. İtalya çizmesinin iskaripin, kıymı Bizans fatihinin sarış bir hakkı idi.

Hammerin teslim ettiği gibi Fatih «Hristiyanlığın; İtalyada ve Adalar denizinde iki mühim noktaları askeriyesinin iksini birden fethetmeği tasavvur etmiş idi (1)». Bunlardan birisi Polye idi. geri de Rodostu. İki imparatorluk, on dört devlet yıkan ve 200 şehir fetheden İkinci Mehmet için son iki arzusunun yerine getirmek işden bile değildi.

Muasar tarihçilerden Spandolini'nin Fatih'in son nefesinde mezar taşına yazılmak için «bu iş bir vasiyeti zikrediyor. Bu şudur:

«Rodostu almak, İtalyayı teshir etmek isterdim»

(2) Leonardo Beyazıt II. zamanında Romada bulunuyor ve Cem hakkında Padisaha haberi gönderiyor, casusluk yapıyor. Topkapı sarayında Padisaha yazdığı bir mektubunu buldum. Bu mektup arşivin 6061 numarasında kayıtlıdır.

(1) Havuverin Osmanlı tarihi cilt 2 sahife 213

Venedikte Türk çarşısı [bugünkü hal]

Bu tarihçi Fatih'in bu vasiyetinin mezar taşına yazıldığını da söylüyor. İlk türbesindeki ve mezar batından sonra dahi henüz pek çok mal, ganım ümidini besleyen İtalyayı, bu kadim Melike dünyayı taht itaat almak tasavvuru Yunanistan Fatih fiharına yakışan bir fikir idi. Müslümanların Ligorya şahillerinde ilk zuhurlarından, Anapların Napoli ve Ceneve seferlerinden, avaraların İtalya şibceziresi simalindeki tahribatından beş yüz elli sene geçtikten sonra, Fatih'in bu seferinin he-
defini kimse bilmiyordu. O ebe-
diyete geçerken bunu bir sır olarak beraber götürmüştü. Fakat bütün tahminlere göre Fatih'in bu seferinin vechesi Rodostu. Gedik Ahmet Paşa Polye sahillerine hücum etmeden evvel Mesih Paşa alımsı kadırgadan müteşekkil bir donanma ile Rodos önünde görünmemişti. Rodos yolunda ülen Fatih'in böyle bir vasiyet yapmış olması ihtimalden hiç de uzak değildir. Hammer Müslüman tarihçeri için düşünmektedir.

Fatih'in İtaliya'ya Hakkında, «Bütün şehirleri o Hristiyanlık gayretle her Türk zaferini küçük göstermek ister. Bu riyakâr ve hain tarihçinin Fatih'in İtalya seferi hakkındaki düşüncelerini öğrenmek çok faydalı olur. diyor ki:

«Gedik Ahmet Paşa donanması Cezayir Yunanistan ileri karakolları hükümünde bulunan bu iki adayı —Santa Maura, Zante adaları— zaptetmekten sonra Sultan Mehmet o vakte kadar hiçbir Osmanlının ayak basma-

mış olduğu Napoli savahiline hücum tasavvur cür'atkaranesinde aklamı vahşiyenin bunca tahribatından sonra dahi henüz pek çok mal, ganım ümidini besleyen İtalyayı, bu kadim Melike dünyayı taht itaat almak tasavvuru Yunanistan Fatih fiharına yakışan bir fikir idi. Müslümanların Ligorya şahillerinde ilk zuhurlarından, Anapların Napoli ve Ceneve seferlerinden, avaraların İtalya şibceziresi simalindeki tahribatından beş yüz elli sene geçtikten sonra, Fatih'in bu seferinin he-
defini kimse bilmiyordu. O ebe-
diyete geçerken bunu bir sır olarak beraber götürmüştü. Fakat bütün tahminlere göre Fatih'in bu seferinin vechesi Rodostu. Gedik Ahmet Paşa Polye sahillerine hücum etmeden evvel Mesih Paşa alımsı kadırgadan müteşekkil bir donanma ile Rodos önünde görünmemişti. Rodos yolunda ülen Fatih'in böyle bir vasiyet yapmış olması ihtimalden hiç de uzak değildir. Hammer Müslüman tarihçeri için düşünmektedir.

Sefir Poye ve Kalabria'nın büyük şehirleri şark imparatorluğuna ait olarak Yunan muhacirleri tarafından tesis edilmiş oldu. Bu cihette Yunan ve Bizans imparatorluğu Fatih'in bu şehirleri kendi malı olarak talep etmekte ilmini müşkülât çekti. Bunun üzerine Mehmet Gedik Ahmet Paşa donanmasını derhal yukarı Arnavutluk sahilinde Avlonya'ya limanına götürmesini ve oradan asker alarak Poye sahillerine ih-
raç etmesini emretti.»

— Sonu var —

İstanbul gezerken topladığım notlardan

Büyük Şair Bâki ve bâkî kalabileceğini sanmış bir fânî...

Bir haksızlığı hangi hâkime havale etmeli? Bu bir dünya işi midir? Bir âhiret işi mi?

Paranın kalpi, teklidi olur da şairin olmaz mı?

İşte büyük Türk şairi Bâki'nin de vefatından üç asır sonra bir taklidi çıkmış, cesedini de onun mezarının dibine gömdürmüştür. Bâki'nin perişan mezar taşını göl-
geliyecek daha yüksek ve kâli felli bir de taş dikirtmiştir.

Hakiki ve mütevazı Kargala de Sultan Şüera Abdülkâfi Mehmet edendi ile kalp ve t-
lidi Abdülkâfi'nin mezar taşını yukarıdaki resimde görüyoruz.

Şair Bâki, hayatında takdir dilemediğinden şikâyet ederke: Kadri'nin sengi musallada bil-
ey Bâki

Durup el bağlayalar karşu-
yârân saf sal.

Demisti.

Zamanın Seyhülislâmı S. nullah efendi Fatih caminde ş-
irin çenaze namazını kıldırarak, sonra, tabutu hepiz musallada iken ağlayan ve mütehayyir kesle-
bu mısraları okumuştur. Sunullah efendi bu suretle bel-
de öldükten sonra kadri'nin bilir-
digne veyahut bilineceğine işare-
etmiştir. Sunullah efendinin bu tahmininde hata ettiğini arada-
geçen 352 sene bize göstermiştir. Öldükten sonra da kadri' bilin-
memiştir.

Bâki vefat ettikten sonra Edir-
nekapı haricinde Otakçılar cad-
desinin Lâlieferin çeşmesi yan-
da Ortabağ bahçesi denilen bir so-
faya gömülmüştü. Mezar taşını şair Bağdadî Hâdî'nin dört mıs-
ra kitabesi yazılmıştı:

Sultanı milki mâna Bâki efendi
Etti veda fânî dünyaya bin se-

Mevtine lâfzan ve mânen tarih-
yazdı Hâdî

Bâki efendi kendi ukhaya binve
seki

Şimdi bu taşın ve kitabede eser yoktur. Evliya Çelebinin v-
onadan sonra Hadikatükevanî sa-
hibi Ayvansaraylı Hüseyin efendi-
nin Bâki'nin eski mezar taşını gördükleri anlaşılıyor. Demek ki taş sonradan yok olmuş ve bil-
hayır sahibi yenisini yapmak ni-
lununu hissetmiştir. Şimdi me-
zarın ayak ve başucunda dört buğuk karış yüksekliğinde ik-
kaba küfek taşı vardır. Ayak ta-
sında bozuk bir talik ile, berbe-
ve yanlış bir ifade ile dört satı-
hâlinde şu kitabe okunuyor:

Hüvel hallakül Bâki
Ülemeden ve Sultan Şüeradan

Şimdi bu taşın ve kitabede eser yoktur. Evliya Çelebinin v-
onadan sonra Hadikatükevanî sa-
hibi Ayvansaraylı Hüseyin efendi-
nin Bâki'nin eski mezar taşını gördükleri anlaşılıyor. Demek ki taş sonradan yok olmuş ve bil-
hayır sahibi yenisini yapmak ni-
lununu hissetmiştir. Şimdi me-
zarın ayak ve başucunda dört buğuk karış yüksekliğinde ik-
kaba küfek taşı vardır. Ayak ta-
sında bozuk bir talik ile, berbe-
ve yanlış bir ifade ile dört satı-
hâlinde şu kitabe okunuyor:

Şimdi bu taşın ve kitabede eser yoktur. Evliya Çelebinin v-
onadan sonra Hadikatükevanî sa-
hibi Ayvansaraylı Hüseyin efendi-
nin Bâki'nin eski mezar taşını gördükleri anlaşılıyor. Demek ki taş sonradan yok olmuş ve bil-
hayır sahibi yenisini yapmak ni-
lununu hissetmiştir. Şimdi me-
zarın ayak ve başucunda dört buğuk karış yüksekliğinde ik-
kaba küfek taşı vardır. Ayak ta-
sında bozuk bir talik ile, berbe-
ve yanlış bir ifade ile dört satı-
hâlinde şu kitabe okunuyor:

Şimdi bu taşın ve kitabede eser yoktur. Evliya Çelebinin v-
onadan sonra Hadikatükevanî sa-
hibi Ayvansaraylı Hüseyin efendi-
nin Bâki'nin eski mezar taşını gördükleri anlaşılıyor. Demek ki taş sonradan yok olmuş ve bil-
hayır sahibi yenisini yapmak ni-
lununu hissetmiştir. Şimdi me-
zarın ayak ve başucunda dört buğuk karış yüksekliğinde ik-
kaba küfek taşı vardır. Ayak ta-
sında bozuk bir talik ile, berbe-
ve yanlış bir ifade ile dört satı-
hâlinde şu kitabe okunuyor:

Şimdi bu taşın ve kitabede eser yoktur. Evliya Çelebinin v-
onadan sonra Hadikatükevanî sa-
hibi Ayvansaraylı Hüseyin efendi-
nin Bâki'nin eski mezar taşını gördükleri anlaşılıyor. Demek ki taş sonradan yok olmuş ve bil-
hayır sahibi yenisini yapmak ni-
lununu hissetmiştir. Şimdi me-
zarın ayak ve başucunda dört buğuk karış yüksekliğinde ik-
kaba küfek taşı vardır. Ayak ta-
sında bozuk bir talik ile, berbe-
ve yanlış bir ifade ile dört satı-
hâlinde şu kitabe okunuyor:

Şimdi bu taşın ve kitabede eser yoktur. Evliya Çelebinin v-
onadan sonra Hadikatükevanî sa-
hibi Ayvansaraylı Hüseyin efendi-
nin Bâki'nin eski mezar taşını gördükleri anlaşılıyor. Demek ki taş sonradan yok olmuş ve bil-
hayır sahibi yenisini yapmak ni-
lununu hissetmiştir. Şimdi me-
zarın ayak ve başucunda dört buğuk karış yüksekliğinde ik-
kaba küfek taşı vardır. Ayak ta-
sında bozuk bir talik ile, berbe-
ve yanlış bir ifade ile dört satı-
hâlinde şu kitabe okunuyor:

Şimdi bu taşın ve kitabede eser yoktur. Evliya Çelebinin v-
onadan sonra Hadikatükevanî sa-
hibi Ayvansaraylı Hüseyin efendi-
nin Bâki'nin eski mezar taşını gördükleri anlaşılıyor. Demek ki taş sonradan yok olmuş ve bil-
hayır sahibi yenisini yapmak ni-
lununu hissetmiştir. Şimdi me-
zarın ayak ve başucunda dört buğuk karış yüksekliğinde ik-
kaba küfek taşı vardır. Ayak ta-
sında bozuk bir talik ile, berbe-
ve yanlış bir ifade ile dört satı-
hâlinde şu kitabe okunuyor:

Merhumu Abdülkâfi efendi-
Ruhî için fatiha. Sene 1062
Bu yazılar silinmeye yüz-
tuğu için olacak ki baş taşına bi-
(Devamı dördüncü sayfada)

DÜNDEN BUGÜNE

Süveyş Kanalı ve Mareşal Peter

Dün 25 Nisan, iki yıl dönümü-
ne tesadüf etti: Biri, Süveyş Ka-
nallının, diğeri Mareşal Petain'in
85 inci yıl dönümü.

1914 Büyük Marne meydan-
harbini kazanarak memleketini
1918 zaferini hazırlayan bu ihti-
yar mareşal, bugünün elim şera-
ti içinde, hayatının bu dönüm ya-
rını, kimbilir ne hâzin düşünceler-
le geçirmiştir... Ve bu yaşamak-
onun âyırında bir asker için ne
acı bir yaşamaktır.

Kanalın 85 inci yıl dönümüne
gelelim: Tarhişçe maktâm, fakat
günün en mühim mevzuunu tes-
kil ettiği için ehemmiyeti de o de-
rece aşkâr. Üçüncü Napolyon'un
Mısra çok ehemmiyet verdiği
bir tarihte, 1854 de, siyasi ve
cari mülâhazalarla Kızıl deniz-
Akdenize bağlamak üzere, su-
suz mühendisi do Lesseps kanalı
da ameliyata başladığı zaman
Mısır üzerinde henüz kat'i bir
kontrolle malik olmayan İngiltere

de, endişeye düşmüş ve Türkiye
dinde sefiri Henry Bulver vasıta-
sıyla «Babiâiye, insaata muhalefe
etmesi için bir hayli zorlamıştı.
İngiltere, Berzâhin iki başında
ortasında bulunan Port Said
seki

Şimdi bu taşın ve kitabede eser yoktur. Evliya Çelebinin v-
onadan sonra Hadikatükevanî sa-
hibi Ayvansaraylı Hüseyin efendi-
nin Bâki'nin eski mezar taşını gördükleri anlaşılıyor. Demek ki taş sonradan yok olmuş ve bil-
hayır sahibi yenisini yapmak ni-
lununu hissetmiştir. Şimdi me-
zarın ayak ve başucunda dört buğuk karış yüksekliğinde ik-
kaba küfek taşı vardır. Ayak ta-
sında bozuk bir talik ile, berbe-
ve yanlış bir ifade ile dört satı-
hâlinde şu kitabe okunuyor:

Şimdi bu taşın ve kitabede eser yoktur. Evliya Çelebinin v-
onadan sonra Hadikatükevanî sa-
hibi Ayvansaraylı Hüseyin efendi-
nin Bâki'nin eski mezar taşını gördükleri anlaşılıyor. Demek ki taş sonradan yok olmuş ve bil-
hayır sahibi yenisini yapmak ni-
lununu hissetmiştir. Şimdi me-
zarın ayak ve başucunda dört buğuk karış yüksekliğinde ik-
kaba küfek taşı vardır. Ayak ta-
sında bozuk bir talik ile, berbe-
ve yanlış bir ifade ile dört satı-
hâlinde şu kitabe okunuyor:

Şimdi bu taşın ve kitabede eser yoktur. Evliya Çelebinin v-
onadan sonra Hadikatükevanî sa-
hibi Ayvansaraylı Hüseyin efendi-
nin Bâki'nin eski mezar taşını gördükleri anlaşılıyor. Demek ki taş sonradan yok olmuş ve bil-
hayır sahibi yenisini yapmak ni-
lununu hissetmiştir. Şimdi me-
zarın ayak ve başucunda dört buğuk karış yüksekliğinde ik-
kaba küfek taşı vardır. Ayak ta-
sında bozuk bir talik ile, berbe-
ve yanlış bir ifade ile dört satı-
hâlinde şu kitabe okunuyor:

Şimdi bu taşın ve kitabede eser yoktur. Evliya Çelebinin v-
onadan sonra Hadikatükevanî sa-
hibi Ayvansaraylı Hüseyin efendi-
nin Bâki'nin eski mezar taşını gördükleri anlaşılıyor. Demek ki taş sonradan yok olmuş ve bil-
hayır sahibi yenisini yapmak ni-
lununu hissetmiştir. Şimdi me-
zarın ayak ve başucunda dört buğuk karış yüksekliğinde ik-
kaba küfek taşı vardır. Ayak ta-
sında bozuk bir talik ile, berbe-
ve yanlış bir ifade ile dört satı-
hâlinde şu kitabe okunuyor:

Şimdi bu taşın ve kitabede eser yoktur. Evliya Çelebinin v-
onadan sonra Hadikatükevanî sa-
hibi Ayvansaraylı Hüseyin efendi-
nin Bâki'nin eski mezar taşını gördükleri anlaşılıyor. Demek ki taş sonradan yok olmuş ve bil-
hayır sahibi yenisini yapmak ni-
lununu hissetmiştir. Şimdi me-
zarın ayak ve başucunda dört buğuk karış yüksekliğinde ik-
kaba küfek taşı vardır. Ayak ta-
sında bozuk bir talik ile, berbe-
ve yanlış bir ifade ile dört satı-
hâlinde şu kitabe okunuyor:

Naci Galip

En Son Havadis'in roman tefrikası: 4

Sâdûn Galip

Doğduğu şehire, siyah göz-
lük, çok klâsik profilli bir Artemis
ya; hiç çekinmeden flört eden,
Çarliston oynayan, otomobil sü-
ren, yelken kullanan, fakat Av-
rupanın bütün dillerinde «Beni
öpinüz» diye fışıldamasına da bi-
len son derece modern bir Arte-
mis, hulâsa, Atınanın en lâtif,
en arzu edilir yarım bakiresi Ar-
temisya ile evlenmek üzere bu-
lunuyordu.

Alkibiadi Konstantopulo ev
sahiplerine, harabeler hastah-
na yakalanmış eskiden antika tü-
carı bir dostu yanında bulunduğu
için, vatanına en uzun yoldan git-
mekte olduğunu da anlattı. Bu
dost, belinde bir Baedeker (9),

(1) — Beynehmül bir seyahat
rehberi.

Ötekinde bir defter, Yunan ve
Girit denizlerine serpilmiş kaya-
lıklarla dolu bütün adacıkları
ziyaret ve tetkik ediyordu.

Yunanlının sarkık dudakların-
dan ardı gelmeksiz dökülen ge-
vezelik Piyeri sinirlendiriyordu.

Çığının biri, diye düdüdü.
Fakat bu müptezel, fazla gelen,
sevimsiz misafirin uzaklaştığını
görmeğe can atıyordu.

Lüsil aksine, bu şarlatanca söz-
lere bayılmış, bu seyyar simsar
ağız gevezeliğe büyülenmiş gö-
rünüyor. Bu aplak ve yumu-
şak yüzde kalın dudakların çok
beyaz dişleri meydana çıkarak
ağır bir hareketle kıpırdamışna
bakıyordu. Yunanlı da, onu göz-
lerinden ayırmıyordu.

Alkibiadi'nin hasret çektiğini
ispat ettiği rakıdan sonra, haf-
riyat sahalarından uzak beyhude
saatler geçtiğine canı sıkılan Pi-
per dö Varey ihtar etti:

— Saat on beş. Eğer gece bas-
madan Manastıra varmak niye-
finde iseniz, yola koyulmanız za-
mandır Bay....

Bu, Yunanlıya soğuk bir düş-
gibi bir şeydi, ağzından şu sözler
döküldü:

— Beni mazur görmenizi rica
ederim... İşiniz olduğuna düşün-
meden muhlamdım, kaldım... af-
fediniz! Evinizde insan ferahlık
duyuyor da ondan. Burada öyle
bir rahatlık hissediyorum ki, Val-
lahi, usulu muâşerete davet et-
meseydiniz sevgili kardeşimi u-
nutuyordum.

Yolcu gidince Piyer, elleri de.

HERGÜN BİR FİKİR

Çocuk Terbiyesi

Maarif Vekili Hasan Ali Yücel, 23 Nisan bayramı münasebetiyle, Ankara radyosunda, çocuk velerine hitaben bir müsahebe bulunmuştur.

Sayın Vekil, bu müsahebenin de, çocukların ahlaki hayatına emas ederek söyle demistir:

«Ana, baba olanlar pek iyi te- dir ederler ki çocuklara ait en yük- yük kaygi, onların sıhatleri ki- dar ahlaklarına da taalluk etm- tedir. Büyük sıkıntılar bahas- yavrularına temin ettikleri a- yat, emek ve tahsil; ancak on- rın ahlaki olmalarına kıymetle- ektir. Çocuk her zaman ana- banın yanında temin, bu endişe- ri azaltacak sebepler belki ça- labilir. Fakat bugünün hayatı- cabı çocuk pek çok zamanlar gözlemlenen uzaktaki okula, tel- yede, dükkanda veya sokakta bu- lundugu için devamlı surette a- rakabeleri mümkün değildir.

Biz, bu tahlil delâlet etti- gi mânâyı pek anlıyamadık: «a- ba muhterem Vekil, bu sözle- le, çocuk terbiyesinin cemiyet- den çok ana babaya taalluk etti- ni söylemek istiyorlar? Egey- le ise, bu görüş, modern tem- prensiplerini ve Türk inkılâbın- hariz cemiyetlik karakteri te- zat teşkil ettiğini söylemiş- cap ettirir ki bu da, bir bedahet- rardan etmekte başka bir şey ya- ramaz.

Çocuk cemiyetin malıdır. Gü- he yok. Ana, baba, cemiyet. Ç- çuk üzerindeki terbiye rolü ifa- sırasında, bilvasıta müessir- den biridir. Fakat bînefs o da, trece- derece bu terbiyenin tesir- den uzak kalmaz ve kalmay- lıdır. Bugünkü terbiye anlayış- Rouso'dan önceki cereyanlarla- fına, terbiyeyi tamamen uhüti- bir tesir olarak ele alma- ve ferden değil, şahsiyetin tem- mülüne yaramaktadır. Şahsiyet ise, ferden mühtime intibahdan- doğan bir neticedir. Şu hale bu- intibahın husule geleceği uhüti- yaratacak sade aile, değil, sade- mektep de değil, bütün düve iç- tesirleri bir arada husule etire- cek ve çocuğa aşılacak on iç- timalı muhtittir. Maarif (hay- yıy emarifi) değil, milli tbiye sistemi) bu içtimal terbiye- uhi- tinin tekevvününde başlıca izum- rolü aynıyacak müessesedir.

Biz bu işi böyle anlıyoruz ve hiç şüphe etmiyoruz ki, bu his- te, sayın Hasan Ali Yücel bi- zimle beraberdir.

Ensari Bent

Arkadaşın Soymuş!

Evvelki akşam, Ruhi isinde bir genç, Fatih'te bir kade- oturan arkadaşı Mustafa, si- nemaya gitmek üzere kalem- ve yolda, Ruhinin diğer b ar- kadaşı Mehmed'e tesadüf ü- şis- lerdir. Bu üç arkadaş, si- ma- dan çıktıktan sonra bir sa- ya uğrayıp kafaları tutsu- şis- lerdir. Bundan sonra da Ab- yıga gitmişlerdir. Tenha ya- neler arasında geçerken, Ruhi ile Mehmet, birdenbir- a- buncalarını çekip Mustafa- - Ses çıkarma. Çıkar ha- lum paraları!

Demislerdir. Mustafa, imk- sızlık karşısında cebinde bu- nan 22 lira ile altın saatini ve- çağını alan arkadaşlarına- çıkaramamıştır. Onlar da pa- ları alıp savışmışlardır.

Vakadan haberdar edilen lis, dün sabah Mehmed'i ya- lıyarak Müddeiumumiliğe ti- lim etmiştir. Ruhi, henüz yak- lanamamıştır. Polis, ehem- yetle kendisini takip etmekte- dir.

İtizar

Dün bilmece sütunumuzda- bir yanlışlık olmuştur. Klışe- ler bir başka bilmeceye aitti- Özur dileriz.

Bu Günün En SonHaberleri

Arjantin Meksika müdafaa hazırlığı yapıyor!

(Başı birinci sahifede)

de nmühim bazı meselelerin görüşüldüğünü söylemiştir. Newyork: 26 (A. A.) — Asso- ciated Press'in bildirdiğine gö- re. Meksika hükümeti Atlantik sahilinde Tampico ve Obregon'da ve Pasifik sahilinde de Ma- zatlan ve Minzanillo'da deniz üsleri kurmak için 14 milyon dolar tahsis etmiştir.

Yol kazalarında ölenler

Londra: 26 (A. A.) — Müna- kalât nazırı geçen martta yol kazalarında ölenlerin 834 kişi- ye baliğ olduğunu söylemiştir. Geçen seneki mart ayında ise ancak 496 kişi ölmüştü. Bu se- nenin martında ölenlerden 369 kişi geceleyin, 465 kişi de gün- düz ölmüştür.

Amerika harbe girecek!

(Başı birinci sahifede)

ağıdır. Bu nutkun halk üze- rinde tevil edeceği aksileri na- zarı itibare alarak Ruzveltin da yakında beyanatta bulunma- sı beklenmektedir. Newyork 26 (A. A.) — Gal- lup Enstitüsü tarafından yap- lan anketin verdiği neticelere göre, Amerikalıların yüzde 83 ü bu harp bitmeden evvel A- merikanın harbe gireceği fik- rindedir. Bu anket 10 nisan ile 20 nisan arasında yapılmıştır. Şurası dikkate sayandır ki, ay- nı mesele hakkında beş ay ev- vel yapılan diğer bir ankette rey'e iştirak edenlerin ancak yüzde 59 u bu fikirde bulun- muştur.

Üç kafalı yılanlar!

Vaşington: 26 (A. A.) — B. Roosevelt, dünkü gazeteçiler toplantısında yatıştırıcı siyaset takip eden Amerikalılara hücum etmiş ve bunlar arasında Lind- berg'in bulunduğunu söylemiş- tir. B. Roosevelt bu gibilerin istiklâl harbinin «üç kafalı yılan- ları olduğunu ve beynelmîl va- ziyet hakkındaki görüşmeleri nazarı itibare alınarak Lind- berg'e Amerikan ordusunda faul bir hizmet verilmediğini ilâve etmiştir.

Üç kafalı yılan Amerikanın en zehirli yılanıdır, Amerika istiklâl mücadelesi yapılırken bu isim, ne İngilizlere ne de İngi- lizlere isyan edenlerce ithak et- miyerek bitaraf kalanlara veril- mişti.

KANADADA YENİ GEMİLER YAPILIYOR

Ottawa: 26 (A. A.) — Mü- himmat nazırı B. Hovve Kana- da tezgâhlarında 26 yük vapuru inşası için planlar hazırlanmış olduğunu bildirmiştir.

YUNANİSTAN KAYBETTİĞİ ARAZARAZİYE TEKRAR SA- HIP OLACAKTIR.

Vaşington: 26 (A. A.) — B. Roosevelt beyaz sarayda kendi- sini ziyarete gelen Amerikadakı Ahefa cemiyeti âzasına şunları söylemiştir: — Harbin bugünkü safhasının muvakkat neticeleri ne olursa olsun Yunan milletinin istiklâ- lîni ve arazi bütünlüğünü istir- da tederek muzaffer olacağına eminim. Bu yüksek gaye uğrun- da Yunanistan Amerikan dost- luğuna ve yardımına güvenebi- lir. Biz, tecavüz karşısında hür- iyetlerini müdafaa eden millet- lerin mümkün olan bütün maddi- ardını yapmaya karar vermiş- ulunuyoruz

Amiral Sakalleryus Bir Mesaj Neşretti

Atina 26 (A. A.) — Amiral Sakalleryus Yunan gençliğine aşağıdaki mesajı göndermiştir: «Biz mağlûp değiliz. Son al- tı ay içinde muazza mbir im- paratorluğu eddik. Çekildik, Çünkü 100 milyon nüfusla baş- ka bir imparatorluk bizi arka- dan hangerledi. Çekilişimiz muvakkattir.

Kralımız ikinci Yorginin i- daresi altında mücadeleye bü- yük ve emsalsiz bir imparator- luğun yanbaşımda ön beki o- larak devam ediyoruz.

CEBELÜTTARIK'TA MÜDAFAA TALİMLERİ YAPILI YOR

Cebelüttarik 26 (A. A.) — Dün askeri kumandanlık kale- nin müdafaa ile alakadar talim- ler yapılacağı ve bunların bir- kaç gün devam edeceğini bil- dirmiştir. Halk bu manevrala- ra iştirake deva medilmekte- dir.

Hür Fransaya taraftarları

Vichy: 26 (A. A.) — Fransız Müstemleke nezareti, nezaret erkânından dört yüksek mem- ru, General de Gaulle için pro- paganda yaptığını dolayı az- lettirmiş. Bunlardan biri neza- retin yüksek müşavere heyeti âzasından olup Gabon valisi un- vanını taşımakta idi. Diğerleri de Fransız Kongosu, Kamerun ve şarkı Fransız Afrikası işleri- ni tedvir ediyorlardı.

FRANSA'NIN YENİ MOSKOVA SEFİRİ

Moskova: 26 (A. A.) — Fran- sanın yeni Moskova elçisi B. Gaston Bergery bu sabah Mos- kovaya muvasalat etmiştir.

SALİH BOZOK

(Başı birinci sahifede)

Salih Bozok 1881 de Selâ- nikte doğmuştu. Harbiyeden çıkıştı Ordu ve jandarma hiz- metinde bulunuyordu. Ata- türk Milli Mücadeleye başla- yınca Selânikte komşu ve ar- kadaşı olan Salih ona baş ya- ver olmuş ve bu hizmeti 1923 te yozgat — Bozoktan Büyük meclise âza oluncaya kadar de- vam etmişti.

Salih Bozok, Ebedi Şefin inkılâp hayatında olan ayrıl- maz simalardan biri idi. Haya- tının bir çok safhalarını da ya- zıp neşretti. Atatürkün ebedi- yete intikalinde kendisine kı- yacak derecelerde gösterdiği bağlilik heyecanı hatırlarda- dir.

Kendisine rahmet diler, a- lesine ve Büyük Meclise tazi- yetler sunarız.

Yeni Ondule makinelerinin çoğu bozukmuş Böyleleri müsadere- ye tâbi tutulacak

Belediye Makine Müdürlüğü, berberlerdeki yerli ondüle, per- menant makinelerini kontrole başlamıştır. Daha ilk adında ba- zı berberlerdeki makinelerin bozuk ve saçları yakacak kadar zararlı olduğu görülmüş ve bun- lar mühürlenerek müsadere o- lunmuştur.

Makineleri yerli olmıyan ber- berler bundan memnun olmak- ta ve rakip berberler azalacağı için fiatların yükseleceğini tah- min etmektedirler.

Avustralya I a p encümeni Toplantısında

Sydney: 26 (A. A.) — Alman propagandacıları tarafından A- vustralya partileri arasında Yu- nanistana Avustralya kitalarını gönderilmesi hakkında ihti- lâf başgösterdiğine dair uydu- rulan haberler, Avustralya mil- letinin mücadeleye devam hu- sunundaki azmini büsbütün tak- viye etmiştir.

Harbiye nazırı Spencer, Al- man radyo tarafından Avus- tralya'nın denizasırlı memleket- lere yeni kuvvetler gönderme- meğe karar verdiğine dair çı- kardıkları haberi tekip etmiş- tir.

Spencer sözlerine şunları ilâ- ve etmiştir: Almanlar Avustralyalıların korkak insanlar olmadığını Yu- nanistanda görüp anlaşırlar- dır. Şimdi Avustralya milleti müşkül zamanlarda daha azim- kâr olduğunu gösterecektir.

Sydney: 25 (A. A.) — Bütün partileri temsil eden Harbiye encümeni askeri vaziyeti tetkik etmek üzere bugün toplanmış- tir. Ordu ile hava kurmay reis- leri ve Bahriye nazırı B. Hughes toplantıda hazır bulunmuşlar- dır. Toplantıdan evvel yaptığı beyanatta B. Hughes demiştir ki:

İmparatorluğun kalbine yap- tığı hücumda muvaffak olamı- yan şimdi imparatorluğun hün- yesine dehşetli, fakat öldürücü olmıyan darbeler indirmektedir. Şimdi an'anelerimize büyük bir cesaret göstermeliyiz.

GROENLAND

(Başı birinci sayfada)

B. Roosevelt bir gazetecinin su- aline verdiği cevapta devriye harekâtlerinin denizlerde gar- yarı küresinin müdafaa işa-bettirdiği nisbette uzaklara gö- türüleceğini söylemiş ve devri- yenin bir kafiye sistemi olmadı- gını ehemmiyetle kaydetmiştir.

B. Roosevelt Groenland'in kısmen Mihver kuvvetleri tara- fından işgal edilmiş olabileceği- ni ve faakt bu hususta sarih ma- lûmatı olmadığını bildirmiştir. Bu işgalin beşinci kö âzaları ta- rafından yapılmış olabileceği mütealesına B. Roosevelt «ha- yı» demiş ve şunu ilâve etmiş- tir:

Birleşik Amerika Groenland'in he rtürlü işgaline mâni olmak için tedbirler almaktadır. Baş- kaca bir tecavüz hareketi olmu- yacağını ümit ederim.

Konservatuar konserinin programı

İstanbul konservatuarı men- supları 29 nisan salı günü akş- a- mı saat 21 de Muhiddin Sadak idaresinde bir orkestra ve koro konseri verecektir.

Konserin programını aşağıda veriyoruz:

Christoph-Willhelm CEUCK (1714 - 1887) Johann Sebastian BACH 1685 - 1750) Franz . Joseph HAYDN 1732 - 1809) Johannes Brahms (1833 - 1897) FRANZ . JOZEPP HAYDN (1732 - 1809) UVERTÜR «Iphigene in Anlis» KEMAN KONSERTOSU Mi Majör

a) Allegro b) Adagio c) Allegro asse

SYMPHONİE

Do minör a) Allegro moderato b) Andante c) Menuetto d) Bivace

İngiliz resmi tebliğleri

Londra: 26 (A. A.) — Hava nezareti tarafından dün öğleden sonra neşredilen tebliğ:

Norveç sahilleri açıklarında perşembe günü yapılan hava harekâtı esnasında bombard- man tayyarelerimiz bir düşman sarmıç vapurunda yangın çıkar- mışlar ve bu bemiyi heemn he- men tamamille tahrip etmişler- dir.

Avcı tayyarelerimiz şimali Fransa üzerinde taarruzî keşif uçları yapmışlardır. Hava meydanlarında bulunan Alman avcı tayyareleri mitralyöz ate- şine tutulmuştur.

Bu gündüz harekâtından bir avcı tayyaremiz üssüne dönme- miştir.

Perşembe - cuma gecesi bü- yük bir bombardman filomuz Almanyamın başlıca deniz üsle- ri olan Kiel ve Wilhelmshafen'e hücum etmiştir. Başlıca hedefi teşkil eden Kiel'de deniz tez- gâhlarla fabrikalarda yeniden yangınlar çıkarılmıştır. Bir çok yüksek infilâkî bombalar daha önce yapılan hasarlardan daha büyük hasarlara sebebiyet ver- miştir.

Aynı gece zarfında Norv- Hollanda, Fransa ve Belçika sa- hillerinde havuzlarda diğer he- deflere bombardman ve sahil mühafaza servislerine mensup tayyarelerimiz tarafından diğer bazı hücumlar yapılmıştır.

★

Kahire: 26 (A. A.) — Kahire- nin diğer haber alan mahfilleri, düşmanın Tobruk'a yaptığı mü- teadid hücumlardan buradaki İngiliz garnizonunun Almanları hırpalamaya devam ettiği ma- nasını çıkarmaktadırlar. Düş- manın hücumları geniş mikyas- ta yapılan başkın hareketlerin- den ileri geçemediğinden Al- manların burada fazla miktarda insan ve malzemeye malik ol- madıkları anlaşılmaktadır. Tob- ruk'a yapılan ve akamette ne- ticelenen son hücumu yüzde elli nisbetinde Alman piyadesi istik- rak etmiştir. Halbuki bundan evvelki hücumlarda İtalyanlar e Almanlar ayrı ayrı cüzütam- lar teskil ederek hareket etmiş- lerdir.

24/25 nisan gecesi İngiliz bom- bardıman tayyareleri Trablus schrine yeniden hücum etmiş- lerdir. Antrepolar, deniz tay- yareleri hangarlarına ve resmi dairelere ta misabetli bombalar atılmıştır.

Başvekilin Teşekkürü

Ankara: 26 (A. A.) — Başve- kil Doktor Refik Saydam, Milli Hâkimiyet bayramı ve Çocuk haftası münasebetiyle yurdun her tarafından aldıkları tebrik telgraflarından dolayı teşekkür- lerinin ve karşılıklı tebrikleri- nin ilâğına Anadolu ajansını tavsit eylemişlerdir.

Eğer Zafer bu ise...

(Başı birinci sayfada)

Fakat küçük millet öyle zanne- dildiği gibi kolay yutulacak eins- ter değildi. Kendisini yutmak isteyen imparatorluğun boğazına tıkandı. Az daha onu boğuyordu. Bu ihtilâclar altı ay sürdükten sonra imparatorluk feryadı bastı. Ve nüfusu yüz milyonu bulan ve hakikaten Avrupanın en büyük ordusuna malik bulunan diğer bir imparatorluğu imdadına ça- gırdı.

Münhezim imparatorluğun şe- fi, ilk mukavemetle karşılaştığı gün:

— Onların ciğerlerini sökece- gim. İki ayda olsun, on iki ayda olsun onları yere sereceğim! diye bağırıp çağırıyordu.

Fakat imparatorluk küçük mil-

Asker gözü ile...

Süveyş Kanalı Cebelüttarik Ve Çanakkale

Limni adasının Almanlar tarafından işgal edilmesi münasebetile...

Yazan: Sabık Bükreş Ateşemiliterim'iz

(Başı birinci sayfada)

müşkülâtı, İngiliz . Yunan arde- kitalarının oyalama vazifelerini iyi yapmış olmalarıdır.

Alman kitaları ile muharebe yapan kuvvetlerin Yunan . İngi- liz ardeci kitaları olması muhte- meldir. Büyük kısımların muha- rebeye girmeleri artık sevkil- cevş bir fayda vermeyecektir. Bu vaziyete göre elde kalan kuv- vetlerin fazla zayıya meydan vermeden nakledilmek üzere geri alındığı anlaşıyor. Bu kuvvet- lerin nakli ve Moranın tahliyesi, Alman hava kuvvetlerinin bom- bardmanları dolayısıle pek müş- küll olacaktır.

AKDENİZDE:

Almanların Limni adasını iş- gal ettikleri teyyüt etmiştir. Ak deniz havzasındaki sevkilcevş vaziyete bakarken göze batan en mühim nokta şudur: Alman isti- lâsı, Akdenizin Süveyş kanalı ve Cebelüttarik geçidinden henüz yüzlerce kilometre uzaktır. Sü- veyş kanalı . Cebelüttarik İngil- terenin Akdeniz yolunun iki mü- him sevkülcevş noktasıdır. İngil- tere bunlar üzerindeki hâkimi- yeti muhafaza ediyor, fakat garip tir, ki Süveyş kanalına ve Cebelüttarik'a henüz yaklaşmıyan Alman istilâsı, Çanakkale boğazına 150 kilometre kadar sokul- mağa muvaffak oldu. Buna se- bep, hiç şüphesiz Bulgaristanın ordubozanlığı, diğer Balkan dev- letlerinin müferit bitaraflık si- yasetleri ve Sovyet Rusyanın «Büyük Petronun vasiyetname- sine tamamille aykırı olan- esrarlı müsamahasıdır.

Cebelüttarik Akdeniz yolile Atlas denizindeki orta deniz yo- lunun birleştiği biricik mühim sevkülcevş noktasıdır. Cebelüt- tarik kumandanlığına İngiliz Ge- nerali Gort tayin edilmiştir. Ce- belüttarik'ın müdafaaı Amerika- yı da aâkkadar eder. Kalenin en hafif cephesi, şüphesiz İspanya topraklarına müteveccih olan ka- ra cephesidir. İngilizler bu kaleyi müdafaa etmek istediklerine göre simdiden Akle simalinde İspan- ya topraklarında ileri mevziler tesis etmeleri lazımdır.

ATLAS DENİZİNDE:

Mevcudu 25 — 30 milyon to- nilatoya baliğ olan İngiliz tıca- ret filosunun şimdiye kadar ne kadar zayıt verdiği malûm de- ğildir. Almanlar 5 — 6 milyon tonilatoluk gemi batırdıkları- nı iddia ediyorlarsa da buna inan- mak güçtür. Amerika Cümhur- reisi, gemi kafilelerini Amerikan harp gemileri ile himaye etmek ta- savvurundadır. Geçen harpte de Amerika böyle bir karar verdik- ten sonra harbe girdi. Ve harp ilanı için Alman denizaltılarının iki Amerikan gemisi batırması kâfi geldi.

Şarkta Pasifik ve Hindyolu

letin mukavemeti karşısında altı ay bile tutunamadı. Eğer ilk de- ğdiği gibi on iki ay harbi göze al- saydı kimbilir ne feci vaziyetlere düşecekti.

Bugün o imparatorluk, büyük komşu ve ortağının ve onun İkinci derecedeki yamaklarının yardımı sayesinde muvakkaten o kü- çük milletin azmi karşısında mahvolmaktan kurtulmuştur. İn- paratorluğun milyonluk orduları şimdi sırtından hancıerlenmiş o- lan o küçük milletin yerde yatan cesedinin üzerinden geçiyor. Ve en fecii bu hâzin, bu acıklı, bu a- yırp hareketi yaparken, bunu bir zafer telâkki ederek ordularını teker ediyor.

Eğer zafer bu ise, biz zaferden nefret ederiz!

Gözlüklü Adam

nakliyatını üzerine alan Ameri- zarpta Groenland adasına kadı- nakliyatı da yüklenmiş bulun- yor. Amerikan harp gemileri himaye tasavvur halinden tatb- mevkiine geçince Amerikan harbe girmesi uzamıyacaktır. Atlas denizinde şimdi bir Cebelüttarik meselesi başgöste- miştir.

İngiltere ve Amerikanın hav- ve deniz üsleri kazanmak maks- dile İspanya ve Portekize ait ola- Asor ve Antil adalarını işgal e- meleri muvafık bir tedbi olur.

Asansörler muayeneye tâbi

Belediye Makine müdürlüğü kaymakamlıklara yeni bir tı- mim yapmış ve bina sahiplerin asansörlerinin tamiri için ve- rilen müddet hatımında asansö- lerin muaye enedilmesini ve gü- terilen yerlerin yapılmadığı g- rülrürse derhal mühürlenmesini bildirmiştir. Bu ay sonuna ka- dar müraacaat etmeyen asansör- bin asahipleri şiddetle cezalandırılacak ve asansörleri mü- hürlenecektir.

Küçük Haberler

★ Fatih'te dün yapılan pas- müdafaa tecrübesi muvaffakiyet- li oldu.

★ Mürakabe bürosu han det- ve valiz fiatları üzerindeki gayı- tabii yanlışlıkları tetkik ediyor.

★ Rumanya seyrüsefain idare- si İstanbul — Köstence deniz so- talarını birden ikiye çıkarmıştı.

★ Gülhane, Haydarpaşa ve Gü- müşsuyu hastanelerinde muhtel- tarihlerde gönüllü hastabake- kurşunlarını imkân eden bayanlar- yarınki pazar günü 15 de Beyoğlu halkevinde diploma tevzi edilecektir.

★ Devlet Demir Yolları hattı- nın seyrüsefer tarifesi bugünde- itibaren değişmiştir.

★ esik kol ve bacak cinayet- aydınlandı. Mazunların göster- diği yerlerde ceset bulunamadı.

★ Muntaka ticaret müdürlüğü emrine verilmiş olan ve ufak im- lâta tahsis olunan iki ton kauçuk- gun tevziine başlamıştır.

★ Sultanahtetteki yere ba- tansarayı ve civarı için belediye- bir imar planı hazırlıyarak mü- zeler idaresine vermiştir.

★ Belediye bütçesi Vekâletler- ce tasdik edilmiş ve Vekiller He- yetine sevk edilmiştir.

★ İngiliz profesörlerinden H. R. Hamley ilk konferansını bu- gün Eminönü Halkevinde vere- cektir.

★ Akil hafızasıbhası cemiyeti- nin yıllık kongresi, dün 17 de e- tıbba odası salonunda profesör Dr. Fahrettin Kerim'in başkan- lığında toplanmıştır.

★ Ordu hizmetinde vazife ala- cak kadınlar hakkında pazartes- günü büyük bir toplantı yapıla- caktır.

★ Tayyare piyangosu idaresi 19 Mayıs için yeni bir keside ha- zırlıyor.

★ Şehrimizde bulunan iase- müsteşarı Şefik Soyler tetkikleri- ne devam etmektedir.

★ Milli Şef İnönünün Beyoğ- lu Halkevine verdikleri imzalı fo- toğrafları, yarın öğleden sonra merasimde Halkevindeki yerine asılacaktır.

Amiral Darlan...

Vichy: 26 (A. A.) — Amiral Darlan dün Vichy'ye gelmiş ve vazifesi ile meşgul olmağa başlamıştır.

